

Integrovaný blok: Víím, co jím

Očekávané výstupy (celkově vzhledem k cílům IB):

- Dítě pravidelně a rádo jí přiměřené množství jídla, nebojí se ochutnávat „nové“ potraviny.
- Dítě má povědomí o původu potravin (rozlišuje ovoce, zeleninu, pečivo, maso, sladkosti, umí většinu toho, co jí, pojmenovat).
- Dítě si váží práce spojené s výrobou a přípravou potravin, dokáže popřát „dobrou chuť“ a poděkovat za jídlo.

Očekávané výstupy vzhledem k pohádce:

- Dítě vnímá děj, rozumí mu podle svých možností, zapojuje se do deklamace, zpěvu a hudebně-pohybových činností.
- V průběhu navazujících aktivit si osvojí písně Kolo, kolo mlýnský a Jedna, dvě, Honza jde.
- Má povědomí o procesu výroby mouky a pečiva.
- Má povědomí o způsobech komunikace s nedoslýchavým člověkem.

Jak Honza pomohl opravit mlýn

Pomůcky k prvnímu poslechu pohádky: klas, zrní, mouka (ideálně reálné předměty, nebo alespoň obrázky), obrázek vodního mlýna, hoblíku, pily a jiného náradí, rourkový bubínek nebo drhlo (minimálně dřívka), papírové loutky Honzy a mlynáře. Předměty/obrázky si s dětmi prohlédneme a pojmenujeme ještě před pohádkou.

Učitelka zpívá² úvodní píseň:

The image shows a musical score for a song in G major and 2/4 time. It consists of three staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: "Hon-zo, vstá-vej, ne-za-há-lej, dej se do prá - ce, vdyť bez prá - ce ne-jsou ko - lá - če! Hon-zo, vstá-vej, ne-za-há-lej, dej se do prá - ce a po prá - ci bu-de le-gra - ce." The chords D, G, A, and D are indicated above the notes.

Učitelka volně recituje:

Kolem lesa, kolem trní
nese Honza pytel zrní.

Cestou přes rozkvetlou louku
nese zrní a chce mouku.

¹ Předkládané materiály jsou z velké míry součástí připravované publikace „Kreslíme lehce, zpíváme tence“ – POUŽÍVAT INTERNĚ, KLIDNĚ ZKUSIT S DĚTMI, ALE NEZVEŘEJŇOVAT (nebo vás zakousnu já a pak nakladatelství Portál!)

² Přednes pohádky je pro učitelku náročný tím, že se zde střídá recitace, rytmická deklamace, zpěv i vyprávění s dialogy. Pokuste se tyto způsoby jasně rozlišit – pohádce to dodá dynamický spád – ovšem doporučuji vyzkoušet si vše předem!

Další text učitelka rytmicky deklamuje v sudém metru a při tom stále vyťukává na rourkový bubínek ostinátní rytmus (tá, ty-ty, tá, ty-ty). Postupně ťukání zesiluje (jak se Honza přibližuje k mlýnu).

Učitelka stále ťuká. Děti se podle pokynu učitelky postupně po jednotlivcích přidávají k deklamaci přísloví:

Nakonec deklamuje celá skupina. Učitelka pak jednoznačným gestem ukončí skupinovou deklamaci i své ťukání a prozaicky dodá:

„A kdo pozdě chodí, sám sobě škodí.“

Učitelka opět několikrát zahraje ostinátní rytmus. Pak náhle naruší pravidelné ťukání nerytmickým projevem a přejížděním po drhle a přestane ťukat úplně (porucha ve mlýně). Naváže recitací:

Ale ouha! Co se stalo?

Kolo se nám polámalo?

Učitelka zpívá a nejlépe rovnou tančí s dětmi tradičním způsobem (tj chůze po kruhu 1.–9. takt, spadnutí na zem 10. takt, napodobování řezání pilou 11. –20. takt, vztyk a zatočení na závěr).

Po tanečku se všichni usadí a učitelka vypráví dál:

Honza stál s pytle zrní před mlýnem, jenže mlýn nemlel. Kolo sebou cukalo, občas se pootočilo, občas nic. Z mlýna vyšel starý smutný mlynář. „Honzíku, já vím, kde mám hoblík a pilku. Ale co je to platné, když už špatně slyším a nepoznám, kde se mlýn porouchal! Celý život ve mlýně – to je tolik rámusu, že už mi uši neslouží.“

Učitelka přestane ťukat a vypráví dál:

Honza si hodil na záda pytel mouky a loučil se s mlynářem.

Honza-učitelka opět zřetelně mluví na mlynáře:

„Pane mlynáři, vy jste tak šikovný! Tisíckrát vám děkuju!“ „Kdepak, Honzíku, bez tebe bych mlýn dnes nespravil. Tak buď sbohem a pozdravuj maminku!“ „Vyřídím, vyřídím!“ volal Honza a vydal se spokojeně na cestu domů.

Učitelka zpívá na slabiku la jednu sloku melodie písně „Jedna, dvě, Honza jde“, pak pokračuje textem, a nakonec ještě jednou melodií na slabiku ňam. Děti se spontánně přidávají podle svých možností.

Jedna dvě, Honza jde,
nese pytel mouky.
Máma se raduje,
že bude péct vdolky.

Tematické otázky k navazujícím rozhovorům:

- Chápeme souslednost: zrnko – klas – zrní – mouka – pečivo?
- Co znamenají přísloví: *Kdo dřív přijde, ten dřív mele*. Platí to jen ve mlýně? *Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí*. Přišli jste někdy někde pozdě? Mělo to následky?
- Proč pan mlynář špatně slyšel? Jak si chráníme sluch? Jak používat sluchátka? Co je sluchátko a co sluchadlo? Jak správně mluvíme s nedoslýchavými lidmi? (oční kontakt, artikulace, tempo, hlasitost)

Další varianty a činnosti motivované pohádkou zaměřené na senzomotoriku a grafomotoriku

Očekávané výstupy: rozlišuje dva hudební motivy a reaguje pohybem, zpívá píseň, ne/hraje na svěřený hudební nástroj, zapojuje se do grafomotorických činností s domalovánkou a pracovním listem

1. Pro rozvoj **sluchové pozornosti:** Děti mají skloněné hlavy, případně i zavřené oči, poslouchají ostinátní rytmus představující klapání mlýna, který hraje učitelka. Když učitelka rytmus změní/naruší, děti zvednou hlavu.
2. Píseň **Jedna dvě Honza jde, nese pytel mouky** se zpěvem na neutrální a onomatopickou slabiku (la, mňam), s rytmickým ostinatem s oporou o slova mou-ka, do pyt-le, s tematickým rozvedením (echo).

zpěv

Po - zor, začne-me. Je-dna, dvě, Hon-za jde, ne-se py-tel mou-ky,

zvonkohra

G C 1. tematické rozvedení - ozvěna

má-ma se ra-du-je, že bu-de péct vdol - ky. Hon-za ne-se mou - ku,

Hon-za ne-se mlé - ko, Hon-za ne-se va - jí - čka, Hon-za ne-se dro - ždí...

2. tematické rozvedení:
//: Mámá peče vdolky, ://
//: mámá peče koláče, ://
//: mámá peče bábovku, ://
//: mámá peče štrůdl. ://

Rytmická deklamace pro ostinátní doprovod: mou-ka, mou-ka, mou-ka, mou-ka, do pyt-le, do pyt-le, do pyt-le, do pyt-le.

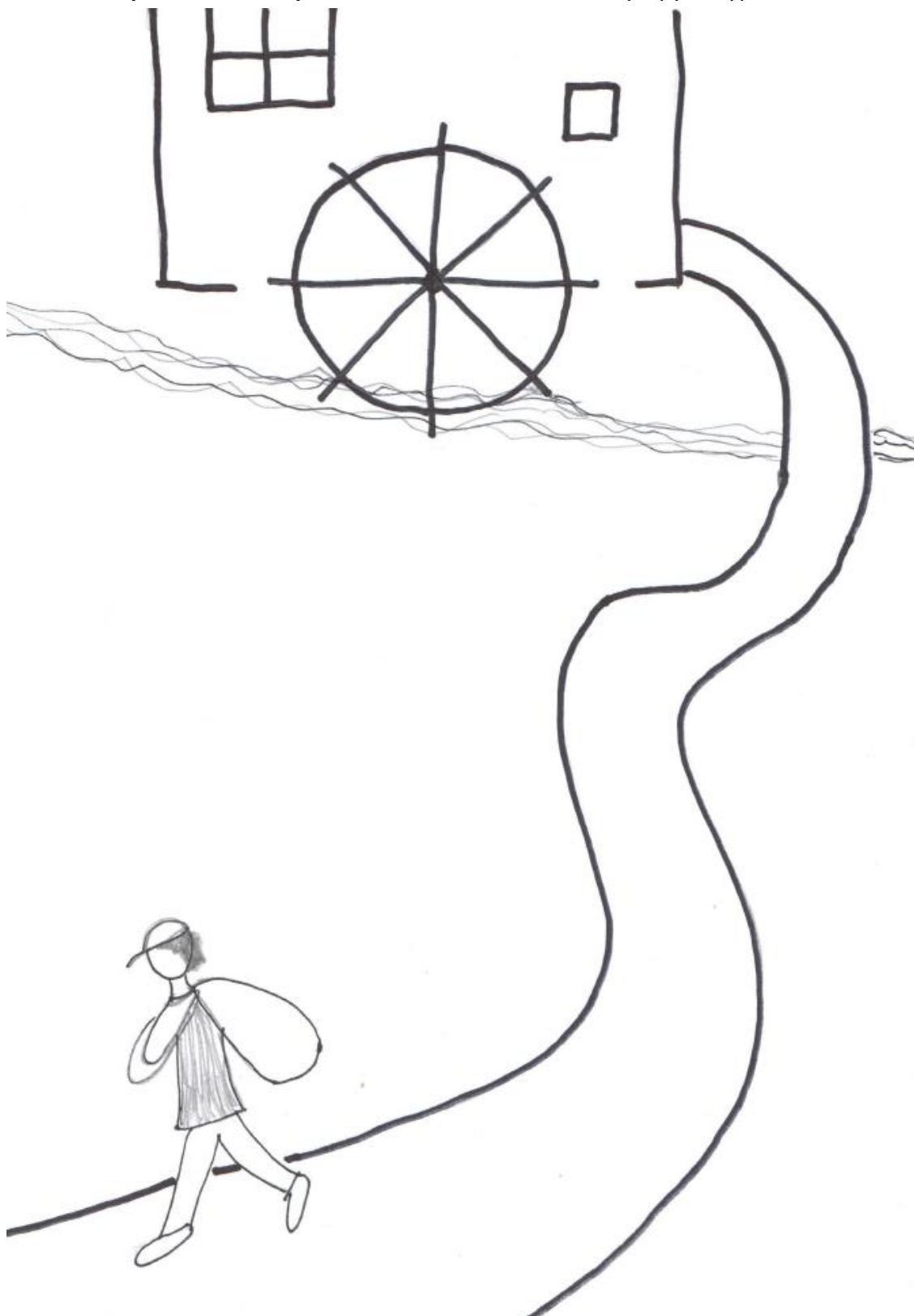
Mňam, mňam, mňam...

1. Při cvičení spojujeme píseň *Jedna, dvě* s pohybem: 1.–4. takt těžce kráčíme jako Honza s pytlek mouky (8 kroků), 5.–8. takt lehce poskakujeme – těšíme se na vdolky.
2. Budoucí pohyb (na PL) děláme současně se zpěvem ve stoje ve vzduchu stuhou velkým pohybem od ramene: 1.–4. takt horní oblouky tam a zpět (8 oblouků), 5.–8. takt velké kruhy (napodobují tvar vdolku).
3. Rozdělíme děti na dvě skupiny s dvěma různými nástroji (např. **bubínky a dřívka**). Opět podporujeme

vnímání dvoudílnosti písně: 1.–4. takt hraje ve shodě s pulzací první skupina, 5.–8. takt hraje opět ve shodě s pulzací druhá skupina. Takto zahraná sloka se stane refrénem – učitelka po sloce předzpívává dětem, které suroviny Honza přinese, aby mohla máma péct (první tematické rozvedení), po společném zpěvu sloky učitelka předzpívává, co všechno máma peče (druhé tematické rozvedení). Zakočíme zpěvem sloky a zpěvem melodie na citoslovce *ňam*.

4. Děti pracují s **domalovánkou**, nabízí se:

- zvýraznit vodu a směr pohybu, kterým voda roztáčí mlýnské kolo,
- **prstovými barvami** domalovat kytky na rozkvetlou louku,
- **nalepit** na cestu **krupici** – Honzovi se trouchu mouky z pytle sype.

5. Děti kreslí horní oblouky a kruhy společně se zpěvem na **papír velkého formátu**. Sladění pohybu a zpěvu je stejné jako u bodu 3.
6. Děti sledují učitelku, jak společně se zpěvem kreslí oblouky a kruhy na svůj **PL**.
7. Děti kreslí na svoje (přípevněné) PL – společný začátek činnosti zajistí učitelka předzpěvem nebo deklamací: *pozor, začneme...*

